

24 OCAK 1993

24 OCAK 2001

**“Türküleri yakanlar yasaları
yapanlardan daha güçlüdür.”**

UĞUR MUMCU

*"Günümüzde insan olmanın
Çok ağır bedeli var
Ya parçası olacaksın alçaklığın
Ya seni parçalarlar*

*Oysa İnsan olmak
Çoğalabilmektir başkalarıyla
İnsansın, birinin canı yanarken
Senin de canın acıyorsa*

*Bir bomba ile canına kıyılan
Çoğalmasını bilen biriydi
Daha az Uğur MUMCU'yduk dün
Daha çok Uğur MUMCU'yuz şimdi"*

Ataol BEHRAMOĞLU

UĞUR MUMCU SESLENİYOR'2001
Türküleri Yakanlar Yasaları
Yapanlardan Daha Güçlüdür

TÜRKÜLERLE MUM YAKTIK
"Arabesk Libretto"

Derleyen
Işık KANSU

Hazırlayanlar
Rüştü ASYALI
Mehmet AÇIKTAN
İhsan BENGİER
Levent ÜLGEN

Koreograf
İhsan BENGİER

Müzik
Üç Anadolu
Nedim YILDIRIM
Ali Seçkiner ALICI
Erkoç TORUN

Oynayanlar
Rüştü ASYALI
Tülay BURSA
Ebru SAÇAR
Levent ÜLGEN

Hareket Grubu
Çiçek ACAR
Burak ALTUNİ
Cengiz Çelik
Nalan ERKOVAN
Mine GÜNEŞ
Harun GÜZELOĞLU
Derya KEYF
İpek TÜRKTAN
Cengiz UZUN
Ebru Özge YILDIRIM
Gülbin YILMAZ

Işık
Grsen TUNÇÇELİK
Osman KOÇAK

Yapım ve Organizasyon
Mehmet AÇIKTAN - Begüm ÇAKMUR
Sinem KÜSKÜ

ARABESK İBRETTO

(Rep)

*Of of of of of şor şor şor of şor
Amca'yı baba bildik, babayı camda gördük...
Söze girelim dedik, bir türlü giremedik.
Girip de çıkamadık, çıkıp da bulamadık.
Bulup da soramadık, sorup da duyamadık
Duyup da uyamadık, of of of
Of of of of of şor şor şor of şor
Overnight yüzde bin, istersne gel üstüme bin!
Etme yüzde bin, istersen gel üstüme bin!*

Sözüm küptür küp, Hititler'den yadigar

*İşim hüptür hüp
İçreği istasyonu es geçeni
Ela gözlüsü, açık sözlüsü, hortumun süsü...
Yurt içi yurt dışı, kuş konduranı, boş tını,
Boş tını da hoş tını, tın tın boş tını.
Tin tin tinimini hanım, tin tin tinimini hanım....
Of of of of of şor şor şor of şor
Ban ban ban ban ban
Ban ban ban ban ban ban
Kuru ekmeği çorbana ban
Ban bandıra bandıra, kan kandıra kandıra
Ban bandır, kan kandır.
Baylar bayanlar, tırabzandan kayanlar
Hop tirinam, hop tirinam
Hop hop tirinam
Of of of of of şor şor şor of şor
Hop tirinam tirinam tirinam
Tirinam of şor tirinam*

Şimdi Haberleri!

Önce Özetler:

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu, bugün de 3 bankanın yönetimine el konulmasına karar verdi. İçleri sahiplerince boşaltılan bankaların milyarlarca dolarlık borçları devlet hazinesi tarafından üstlenilecek. Emniyet güçlerinin yurt çapında gerçekleştirdikleri baskınlar sonucu hayali ihracat yaptıkları, **sahte fatura düzenledikleri** belirlenen sanıklar yakalanarak gözaltına alındı.

Türkü:

*Denizin dibinde hatçam demirden evler
Ak gerdan altında aman çiftedir benler
Ak gınalı parmaklarla o beyaz eller
Yolcuyu yolundan anam eyleyen dilber*

Operasyonların adları da pek afili doğrusu. Paraşüt, matador, sis, balina, kasırga...

Tü tü tü... 41 kere maşallah...

Deniz altında yirmibin fersahtan gökyüzünün mavi derinliklerine, esen yelden boğa güreşi arenasına...

Siyasiler, bürokratlar, gazeteciler; dayılar, amcalar, yeğenler, yiyenler, kayınçolar,

kayınvalideler, baldız, bacanak...

Kimi ararsan var...

Hepsi, hepsi...

Operasyon değil, ailecek korporasyon mübarek...

(U.M.) Bizde sermaye, ikiye ayrılır. “Dayılı sermaye – dayısız sermaye”. “Dayılı sermaye”, siyasal çevrelerle içli dışlı olan, ayrıcalıklı iş ve sermaye çevrelerini anlatmak için kullanılmaktadır. “Dayılı sermaye”, siyaset ile çok yakından ilgilidir. İktidar yakınlarından, iktidar yakını gazete sahiplerinden vesiyasete soyunmuş adamlarından oluşur. “Dayılı sermaye”, vitrine adı kendinden büyük birkaç eski bürokrat yerleştirir. Devletle bir işleri oldu mu, bu kart bürokratları görevlendirir. Holdinglerin yönetim kurullarına bir bakın bakalım, kimler var o koltuklarda? Emekli olmadan önce banka adlarını bile ezbere sayamayan bir kısım eski bürokrat, emekli olur olmaz büyük bankaların yönetim kurullarına oturtulurlar. Eh amaç belli, “alan razı, veren razı”. Kim ne diyebilir! Sermayenin dayılısı, ayrıcalıklısı ve hatırlısı demektir. “Dayılı sermaye” Türkçemizde, “dayısı olan iş yaptırır” diye anılan “sosyolojik kurala” göre çalışır. “Serbest rekabet”, siyaset adamından destek olamayan “dayısız sermaye” için sözkonusu değildir. Aslan payını hep siyaset dünyasında dost ve post tutan “dayılı sermaye” almıştır.

Türkü:

*Yaz gelende yaylam seni gezmeli hey gezmeli
Kalem alıp kaşın gözün hey yazmalı hey yazmalı
Ne hoş olur o yaylanın gözeli hey gözeli
Hani yaylam hani senin hey ezelin hey ezelin hey
ezelin hey hey*

Şimdi Haberler:

Önce Özetler:

Peş peşe düzenlenen operasyonlarda yakalananların yer üstü ve yer altı dünyasının önemli isimleriyle olan bağlantıları soruşturuluyor. Dün savcılıkta ifade veren ünlü...

**Bak sen! Babalar da varmış işlerin içinde.
Hangi kapıyı açsan, karşımda bir buruk baba...
Hapis korkulu rüya, yalnızlık büyük acı...
Hangi kapıyı çalsan, karşımda bir buruk baba...**

Türkü:

*Vardım baktım demir kapı sürgülü
Siyah saçlar sırma ile örgülü*

(U.M.) Biliyorsunuz, çelişkiler “ana çelişki” ve “baba çelişki” olmak üzere ikiye ayrılır. “Ana çelişki” emek ile sermaye arasında, “baba çelişki” sermayenin kendi arasındadır. En büyük çelişki, bu “baba çelişki”dir. “baba çelişki”, hiç bir zaman “baba nasihati” ile önlenmez. Genellikle “para babaları”nda görülen bu çelişkinin günümüzde tedavisi yoktur.

Bir de “mafya babaları” vardır. Mafya babaları, “İstanbul’u mesken tutarlar, genellikle bu büyük kentimizde yaşarlar ve metres tutarcasına, kamu kesiminde bazı görevlilerle “gayri meşru” yaşarlar. Kimler mi diyeceksiniz...

Aman efendim, duymayan mı kaldı? Efendim ben, inanın bu “holdinglerarası baba çelişkilere” çok üzülüyorum; vallahi yüreğim parçalanıyor.

Türkü:

*Sende hançer, bende yürek yaresi
Nedir Allah bu derdimin çaresi*

Allah Allah! Niye birbirine giriyor bunlar? Birileri diyor ki, “Bu kavga, bankası olan holdinglerle, bankası olmayan holdingler arasındaki amansız savaşın ilk adımıdır...” ve ekliyorlar:

- Alma holdingin ahını, çıkar aheste aheste...

Holdinglerin, hangi çok uluslu işlere el attıkları, kimlerin temsilcileri oldukları ve de hangi yabancı ülkelerde hangi alanlarda yatırım yaptıkları saptanırsa, bu kavga gürültünün nedeni de anlaşılır. Ama bize ne efendim?!

Efendim, doğrusunu söyleyeyim mi? Ben kendi hesabıma, holdingler arası “baba çelişki” ve dışsatımcılar arasındaki “limon çelişkisi” karşısında tarafsızım! Üzülüğümü de söylüyorum. Niçin böyle yapıyorlar, bilmiyorum. Hepsini de kınıyorum.

Ayıp efendim, ayıp!

Türkü:

*Dere kenarında bir ev yapmışım
Kerpicim tükendi, naçarkalmışım
Bir yar için çok cefalar çekmişim
Sende hançer, bende yürek yaresi*

Şimdi Haberler!

Önce Özetler:

Batık bankaların depremi finans sektörü üzerinde tsunami, yani deprem dalgası yarattı. Bankalar arası işlemlerde faizler yüzde 1700'e vurdu. Merkez Bankası devrede...

Amanın! Gecelik repo faizi %1000'e tırmanmış. Bankalarımız kapışmış. Ne olacak şimdi hem serbestimiz, hem piyasamız, hem de liberal ekonomimiz! Yandık ki, çıra gibi yandık...

(U.M.) Bakın bir iş adamımız ne demiş:

Türkü:

*Laylirilaylay lirilaylom laylirilaylay lirilaylaylom lirilaylaylom
Sarı kapı boyalar Hanife de yazma oylar oylar aman
Oyalama Hanife yazmayı al yanağını boyalar boyalar aman
Laylirilaylay lirilaylom laylirilaylay lirilaylaylom lirilaylaylom*

-Ne demiş ne demiş iş adamımız ne demiş

- Aşırı liberallik yüzünden liberal model yok olacak...

Doğru söze ne denir! Herşeyin "aşırısı" zararlı değil midir? Zararlıdır. Liberalizmin aşırısı zararlı olmamış mı? Olmuş. Bankerler iflas etmiş, - pardon "ödeme güçlüğü içine düşmüş"

Şirketler batmış, yatırımlar durmuş, enflasyon hortlamış, banka iflasları gündeme gelmiş...

Sayın Özal ne demişti:

Ne demişti???

- Bankalar da batabilir...

Batar efendim, ne olacak! Bankerler batar, şirketler batar, bankalar batar, işsizlik artar, yatırımlar durur, n'olacak! Allah tren kazası vermesin, batar çıkar, çıkar batar, şu ölümlü dünyada sözü mü olur bunların!

Türkü:

*Laylirilaylay lirilaylom laylirilaylay lirilaylaylom
lirilaylaylom*

Peki şimdi “serbest pazar ekonomisi” ne oldu? “Yağmur yağdı, böyle oldu” diyemeyiz. Burası Mahmutpaşa yokuşu değildir. Bizdeki, “serbest pazar ekonomisi”, efendime söyleyeyim, mahalle aralarında kurulan “Salı Pazarı”, “Perşembe Pazarı”, “Cuma Pazarı” gibi seyyar pazarlara benzer. Nasıl bu pazarlarda bıyıklı belediye zabıta memurları düdükle çalıp pazara müdahale ediyorlarsa, bu “serbest pazar ekonomisine” de -pekala- müdahale edilir. Edilmezse ne olur?

Türkü:

*Laylirilaylay lirilaylom laylirilaylay lirilaylaylom lirilaylaylom
Çaya indim incecik bir yar sevdim gencecik incecik aman
Gençliğine doyumaz kaşları var incecik incecik aman
Laylirilaylay lirilaylom laylirilaylay lirilaylaylom lirilaylaylom*

“Aşırı liberallik” ile “haşarı liberallik” arasında sınır çizilmez;; tefecibezirgan düzeni ön plana geçer, pembe binlikler kara paraya dönüşür, yeraltı babaları ile yerüstü babaları arasında koalisyonlar oluşur; bazı kamu görevlileri ile babalar “al takke ver külah” olur, sonra “takkeler düşer, keller görünür”, büyük balık küçük balığı, büyük şirket küçük şirketi, büyük banka küçük bankayı yer. Serbest pazar düzeninde herkes kendini pazarlar, babalar serbest, faizler serbest olur; analar ağlar, babalar güler...

Türkü:

*Kirmanımı ele aldım
Yün tükendim kalakaldım
Dal bedenim yele saldım
Gelin teli ipliğim oy
Omürseli ipliğim oy
Kirman kirman büktüğüm oy*

Şimdi Haberler!**Önce Özetler:**

ABD Kongresinde son anda önlenen Ermeni tasarısını bu kez Avrupa Konseyi Parlamentosu sahiplendi. Avrupa Birliği, Türkiye'den Kıbrıs ve Ege konularında ödün istiyor. Batık bankaların kamuya yükü 10 milyar doları aşarken, son 10-15 gün içinde 7 milyar dolara ulaşan yabancı kökenli para ülke dışına çıktı.

Türkü:

*Çatki tezgah suskun kaldı
Biz dokuduk eller aldı
Gelin kızlar yetim kaldı
Gelin teli ipliğim oy
Omür seli ipliğim oy
Kirman kirman büktüğüm oy*

**Vaah vah... Ah gözümün nuru, kasamın direği, ılıman limanlarda
yatan, sıkıyı gördün mü kaçan sıcak para, para, para...
Uçtu gitti 6 milyar dolarcık para, para, para...
Yeşil para, para, para...
Kara para, para, para...
Paramızı konvertibil etsek de mi konservelesek, konvertibil
etmesek de mi konservelesek...**

(U.M.) Hah, tam zamanıydı. Bir gün geç kalsak, ülkemiz ucuruma yuvarlanacaktı. Hepimiz, 12 Eylül ile gelen “Depolitizasyon” ortamının yarattığı şaşkınlık içindeyken, ekonomi ufkundan bir güneş gibi doğan bakan açıkladı:

- Konvertibiliteye geçiyoruz; bu bir tarihi gündür; yürüyelim arkadaşlar... Güneydoğuda yaşanan olaylarla ülkemiz “destabilize” olurken, hayırlısıyla “konvetibiliteye” geçtik; gereği “hiperenflasyon” sürecinde yaşıyoruz; işsizlik almış yürümüş. Ne önemi var? Konvertibil olduk!

Destabilizasyon... Uzpolitizasyon...

Konvertibilite... Rantabilite...

Kiralar dolar karşılığı, milyarlık katlar deseniz onlar da dolar karşılığı...

Borç anlaşmaları da dolar üzerine yapılıyor. Türk parası, ülkemizde kolayca yabancı paraya dönüşüyor.

Bu bir başarı değil midir? Hiç şüphesiz başarıdır.

Karamsar olmayalım.

Milli bayramlarımız var; dini bayramlarımız var; bundan sonra “mali bayramlar” da kutlayacağız.

24 Ocak işveren bayramı...

4 Nisan konvertibilite bayramı...

Konvertibilite bayramınız kutlu olsun...

Niye sevmiyorsunuz? Yoksa siz bizim bir türlü konvertibilite edemediklerimizden misiniz?

Allah Allah!

Türkü:

Çömüdümdümü çömüdüm çömüdüm vay
Derdinden çürüdüm vay derdinden çürüdüm
vay
Ay oğlan yığıtmisin
Dağlarda geyik misin
Selam verdim almadın Allahtan büyük müsün
Çömüdümdümü çömüdüm çömüdüm vay
Derdinden çürüdüm vay derdinden çürüdüm
vay

Şimdi Haberler!

Önce Özetler:

Yetkililer ve etkililer güvence verdiler: Piyasa dengelendi, bunalım aşıldı. İlk aşamada Telekom'un hisselerinin bir bölümü blok satış yöntemiyle elden çıkartılacak..

Türkü:

*Bu dağlarda bağ olmaz kara üzüm ağ olmaz
haydin de ağ olmaz hey
Komşu kızı sevenin yüreğinde yağ olmaz
haydin de ağ olmaz hey*

Bayram yapan çok...

Bak ne yazıyorlar: Ekonomi tıkrındaymış...

Breh breh,

**kredi notumuz yükselmiş... Oh oh, yiğidin kamçısı şaklamış,
borcumuz bini aşmış. Endeks coşmuş, piyasalar zil çalmış,
borsamız durur mu, şıkır da şıkır oynuyormuş. Yaaaa!**

(U.M.) Küçüklüğümüzde oynadığımız güzel oyunlar vardır. İp atlarız. Kaydırak oynarız. Bir topun peşinden koşarız. Paten kayarız yokuş aşağı. Bir de "topaç" çeviririz. Topaç, tahtadan yapılmış bir küçük oyuncaktır. Topaca, "kaytan" adı verilen bir ip sarılır sıkıca. Sonra topaç, ileri doğru fırlatılarak, ip hızla geriye doğru çekilir. Bu hızla topaç, eksenini çevresinde döner. Bir süre sonra yavaşlar ve durur. Güzel desenli topaçlar vardır. Üstü alacalı bulacalı renklerle süslenmiştir. Topaç dönerken bu renkler birbirine karışır ve göze renkli, güzel görüntüler çarpar. Topaç nasıl döner? İpi sağdan sararsanız sağa döner topaç; soldan sağa doğru sararsanız bu kez de sola döner küçük oyuncak. Bir güzel oyuncaktır topaç. Döner durur kendi eksenini çevresinde. Bedenindeki ip ne yöne sarılmışsa, o yöne döner. Ne güzel oyuncaktır topaç! Büyüklü, küçüklü, renkli, renksiz topaçlar... Bedenine sarılan iplerle hem sağa, hem de sola dönen topaçlar. Yoruluncaya kadar dönen, döndükçe yorulan topaçlar.

Türkü:

*Ben ağlarım saz ağlar karşımdaki kız ağlar
haydin de kız ağlar hey
Ağlarsa aıların ağlar, geri kalan az ağlar,
haydin de az ağlar hey*

Bir de sık sık fikir değiştirenler vardır: Bunlar da dikkatlerini belli konular üzerinde toplayamazlar. Bu yüzden, karşılaştıkları kişilere ve olaylara göre yön ve fikir değiştirirler. Siyasette ve basın dünyasında görüş değiştirenlerin serüvenlerindeyse, daha başka olaylar ve durumlar söz konusudur. Bir politikacı, bir gazeteci, nasıl sağcıyken solcu, solcuyken sağcı olabilir? Bu değişim nasıl gerçekleşir? Bir siyasal partiye ağız dolusu sövgüler yağdıran bir politikacı, bir süre sonra aynı partiye nasıl girer? Bir siyasal düşünceyi yerden yere vuran bir yazar; bir süre sonra bu düşünceleri nasıl canla başla savunur? Sosyalist görüşleri savunmuş, bu çevrelerde dolaşmış bir gazeteci, daha sonra nasıl 'serbest piyasa ekonomisi'nin en bağınaz savunucusu olur? Adama sorarlar:

- Düşünce yapınız; maddi durumunuzla heraber değişmedi mi?

Evet, değişti! Böyle olduysa, "ilke" nerede? İlke bir borç senedi, ilke bir çek midir ki, para ve kredi dünyasında dönüp dolaşır? Fikir, bir Viyana valsinin ritmi midir ki, insanları soldan sağa, sağdan sola döndürüp durur? İdeoloji ve siyasal düşünce, nezhebi belli olmayan yeni doğmuş çocuk mudur ki, cami avlusuna bırakılırcasına Bab-ı Ali yokuşuna terk edilip kaçılır?

Düşünce ve inanç sahibi olmanın değil, başdöndürücü hızla zengin olmanın, para kazanmanın, köşe dönmenin "geçer akçe" olduğu şu dünyada, çıkar dünyasının eksenini etrafında dönme dolapları gibi dönüp fikir değiştirenlere ne demeli, bilmem ki!

Belki de bir Ankara türküsü bizlere bütün bu olup bitenleri çok daha iyi anlatıyor:

- Bizde adet böyledir; güzeli ağlatırlar, çirkini söyletirler...

Şimdi Haberler!

Önce Özetler:

Yeni dünya düzenininin daha fazla, daha fazla, en fazla serbestleşme şiarı Seattle doruğu, Prag doruğu ve Nice doruğunda ele alındı.

Eylemci kimi gruplar, Dünya Ticaret Örgütü'nün özgürleşme adına koymak istediği kurallara karşı nümeyiş yaptı.

Seninki de düpedüz dinozorluk...

Globalleşiyoruz, güzelleşiyoruz üstat.

Kova gibi görünsek de “koç” gibiyiz. “Aslan” kesilsek de küresel beşikte “yay”lanıyoruz. Barışın, kardeşliğin, eşitliğin, özgürlüğün başağından bize ne, cinlik şişesinde balığız.

Dünya dönüyor. biz dönüyoruz. Liberalizmin dönencesindeyiz.

(U.M.) Sen niye bu kadar tembelsin evladım? Niye bu kadar cahilsin evladım? Niye hiç okumuyorsun evladım? Niye hiç okumadan, araştırmadan, hep küfrediyorsun canım evladım?

İşçiler arasında bu gün uluslararası dayanışma pek yok evladım. Bu sözde kalmış. Ama birçok ülkenin burjuvaları arasında tam bir dayanışma ve birlik var evladım. Çokuluslu şirketler var evladım; yabancı bankalar var evladım; askeri paktlar var evladım.

Liberalizmi ikiye ayıralım evladım; “Sivasal liberalizm” evladım, “ekonomik liberalizm” evladım. Sen evladım, şimdi ekonomik liberalizm istiyorsun, ancak “siyasal liberalizm”e de karşı çıkıyorsun. İşte evladım, ekonomik liberalizm isteyip de siyasal liberalizme karşı olanlara “faşist” deniyor evladım.

Sen “Faşist” de olamazsın evladım. Faşizmin de ne olduğunu bilmezsin. Sen körkütük cahilsin evladım.

Niye böyle yapıyorsun evladım? Niye böyle yapıp kendini elaleme rezil ediyorsun evladım?

...Bir, iki, üçler/Yaşasın Türkler/Dört, beş, altı/Polonya battı/ Yedi, sekiz, dokuz/ Alman domuz / Onüç, ondört, onbeş / Amerika kardeees... Daha önceki oyunumuz bu muydu evladım? Hadi biraz da derse çalış evladım.

Şimdi Haberler!

Önce Özetler:

Avrupa Birliği, Katılım Ortaklığı Belgesi aracılığıyla Türkiye’den yeni istemlerde bulundu. Talepler yerine gelmezse, AB üyeliği zor görünüyor.

Türkü:

*Ben senu sevdiğimi da dünyalara bildirdim
Endirdin kaşlarımı babanı mı babanı mı öldürdüm*

**Uy hoppala! Ula uşağım “Gümrükleri indirin” dediler, indirdik.
“Sınırları açın” dediler, açtık. “Köylünün desteklerini kaldırın”
dediler, ikilemedik. “İşçinin emeklilik yaşını yükseltin” dediler,
mezara endeksledik.**

Batılı olmak için daha ne yapabiliirdik ki?

**Ünlü bir iş adamımız taa 1986’da da şaşmıştı bu işe. Demişti ki,
“Bize serbest piyasa ekonomisine geçin diye nutuk atıyorlar,
sonra da kırk tane don kırk tane don, kırk tane don için kota
koyuyorlar...”**

**(U.M.) Aman ağam, ne biçim laf öyle’? Bunlar hep solcu ağzı, yakışır
mı sana bu laflar? Yabancıları ürkütürsek, “yabancı para kuş gibi uçar
gider”. Sonra ağam, yabancı dediğin üs kuracak, tesis kuracak,
“Kıbrıs’tan çık” diyecek; borç karşılığı bütün devlet gelirlerine ipotek,
kırk tane dona da kota koyacak. Sonra da bize “liberal olun” diye
nasihat verecek şu ölüsü kandilliler...**

**Ağam, ne de olsa gavur bunlar. “Sat anasını” diyeceğim ama bir türlü
satılmıyor anaları...**

Türkü:

*Kız evinin önüne sereceğim kilimi
oldu hayli zamanlar görmedim sevdiğimi*

**Eskiden “gavur parası ile beş para etmez” diyorduk ama, bu serbestlik ile
parayı pul ettik. Boynumuz eğridir de ondan sesimiz pek çıkmaz ağam.
Hem sen Türk donuna niye elin gavuruna satıyorsun ağam, satacaksan
banka sat gavura ağam.**

Aman ağam, yapma ağam, etme ağam...

Türkü:

Yaz geldi bahar geldi da açtı yeşil yapraklar

Şimdi Haberler!

Önce Özetler:

IMF Türkiye Masası Şefi Carlo Cotarelli, bugün yurda döndü.

Türkü:

*Çemberimde gül oya gülmedim doya doya
Dertlere kariyorum günleri saya saya
Al beni kıyamam seni*

Hiş, söylemeyin böyle! Yerin kulağı var. IMF'nin üstümüzde gözü var. Bil, bil de öyle konuş. Para muslukları kapanır, gözyaşlarımızın çeşmeleri açılır sonra. Kötü niyetli olma canım! Vereceğimiz bir iyi niyet mektubu altı da, üstü de... Gücendirmeyelim dostlarımızı, müttefiklerimizi. Derin derin tefekkür edelim:

Türkü:

*Pembe gül idim soldum ak güle ibiet oldum
Karşı karşı dururken yüzüne hasret kaldım
Al beni kıyamam seni*

(Kısık sesle) "Cotarelli, Cotarelli, duy sesimizi, işte bu..."

Duy sesimizi, duy...

(Fısıldayarak) Duydun mu?

(Sesini az yükselterek) Duysana şeker kardeşim.

(Yalvarırmış gibi) Ne olur duy yav...

Türkü:

*Avlu dibi beklerim vay benim emeklerim
Dümbeleşti çala çala yoruldu bileklerim
Al beni kıyamam seni*

(U.M.) IMF, bu hafta yine geliyor. IMF, bu kez dokuz kişi ile geliyor. Ama IMF, acı kahvemizi içmeye de gelmiyor.

Ya niye geliyor? "Bu pahalılık, bu zam Yetmedi, yeni zamlar yapın" diye geliyor. "Paranızın değerini daha da düşürün" diye geliyor. "Bir dolar bilmem kaç lira olsun" diye geliyor. Hem, bir yıllık "stand-by" anlaşmaları ile değil, "orta vadeli" üç yıllık planla geliyor. İğneden ipliğe, her şeyimizi ipotek etmek için geliyor.

Tabi IMF gelecek. Her istediğini yaptıracaktır, bunda şaşılacak ne var? Ben şaşmıyorum!

Bunlara şaşmıyorum da, neden hala Amerikan Doları yerine Türk parası kullandığımıza şaşıyorum! İki günde bir paramızın değerini düşürecekimize, Türk parasını kaldıralım, yerine Amerikan Doları kullanalım.

Oh! Sen sağ, ben selamet! Para düşmüş de, kalkmış da, çapraz kurmuş, suymuş buymuş. Hepsinden kurtuluruz. İyi değil mi? Hem şöyle yapalım: "1 Dolar eşittir bilmem kaç Türk Lirası" diyelim. Yuvarlak hesap olsun...

"1 Amerikan Doları, bilmem kaç Türk Lirasına eşittir" dedikten sonra, milli bayramlarda bizleri bugünlere ulaştıran politik acıların ağızlarından "bir Türk dünyaya bedeldir" gibisinden söylevler dinleyelim; başımızı dik tutmaya yarar! Sonra da Türk parasını kaldırıp Amerikan Doları kullanalım, böylece "Küçük Amerika" olmuş oluruz. Büyüklerimizi de sevindiririz. Eski Cumhurbaşkanılarımızdan Celal Bayar, böyle demiyor muydu?

- Küçük Amerika olacağız... Oluyoruz işte.

Savulun, IMF geliyor.. Güney Amerika'dan geliyor', Portekiz'den, Pentagon'dan geliyor, geliyor, geliyor...

Hişt, hişt, geliyor!

Şimdi Haberler!

Önce Özetler:

Hoşgörü timsali hoca efendimizin müritlerinin kurduğu holdw gler ülkemize ve türo dünyaya adeta nur saçıyor.

IMF sıkıştırırsa sıkıştırın.

Şükürler olsun, hayırlara vesile olsun ki, yeşil sermayemiz sapasağlam ayakta... Mağripten maşrika, Avrupa'dan, Ortaasya'ya, Adriyatik'ten Çin Seddi'ne dek yüzümüzü kara çıkarmaz, hatta kâra geçeriz, kâra...

İnan, gerçek bu...

Vallahi de, billahi de, tallahi de, lillahi de gerçek. Gerçek!

Türkü:

*Ben sana zulmeyledim ettim günah
Neyledim n'ittim sana ey Padişah
Kıl gibi köprü geçersin geç deyu
Gel seni sen tuzağımdan seç deyu
Kulların köprü yaparlar hayr-içün
Hayrı budur kim geçerler seyr'içün
Terazi konsun hevaset tartmaya
Kastedersin beni oda atmaya
Kabe ve put iman benim
Çarh uruban dönen benim
Bulut olup göğe ağan yağmur olup yağan benim
Yaz yaratıp yer donatan gönlümüz evin
Yöneten
Hoşnut anadan atadan kulluk kadri bilen benim
Yere göğe bünyan uran ırılmadan daim duran
Denizlere yol gösteren adım Yunus umman benim
Evvel benim, ahir benim, canlara can veren benim
Azıp yolda kalmışlara hazır medet eren benim*

(U.M.) Herşeyin sahtesi var... Paranın sahtesi var... Tablonun sahtesi var... Altının, gümüşün, elmasın sahtesi var... Varoğlu var!

Peki dinin ve ideolojilerin de sahtesi yok mu? Olmaz olur mu hiç? Var: Dinin sahtesi, siyasete karışmış olanıdır. Din duygularının ve dince kutsal kavramların siyaset adına kullanılması ile din, din olmaktan çıkar. Siyasetin aracı olur. Siyaset ticarete, ticaret siyasete, din de her ikisine araç edildi mi, artık bu sömürünün soru gelmez... Din ticareti ile meşgul olanlara bakın. Hemen hemen hepsi milyarder. Yalnızca Türk Lirası ile milyarder değil bunlar, Dolar milyarderi, Mark milyarderi olmuşlardır bir çoğu.

Oh ne kolay! Çek bir besmele, gelsin paralar... Finans kuruluşları, şirketler ve bu finans kuruluşları ve şirketler aracılığı ile kazanılan milyarlar... Elhamdülillah Müslümanız!...

Elhamdülillah milyarderiz!... Bir kolumuz siyasette, öbür kolumuz ticarete, ayaklarımız da tarikatlarda... Bir üçgen bu.. Ticaret, siyaset ve tarikat üçgeni...

Türkü:

*Evvel bahar olmayınca kızıl gül açılmaz imiş
Kızıl gül açılmayınca bülbül zarı kılmaz imiş
Bülbül hevestir ötmeye güle sarılıp yatmaya
Bağban kasteyleyermeye gül kadirini bilmez imiş
Bre bağban satma gülü haramdır akçesi pulu
Inletme aşık bülbülü gözün yaşı dinmez imiş*

Şimdi Haberler!

Önce Özetler:

Demokratikleşme paketinin fiyongu açıldı. Anayasa değişikliği taslağı gündemde...

Türkü:

*Beyaz giyme toz olur siyah giyme söz olur
Gel beraber gezelim muradımız tez olur
Salına da salına da gel, hadi yavrum dön dolaş
yine bana gel*

Hiç bir şey yapamazsak, anayasayı değiştiririz. Uluslararası tahkimi, özelleştirmeyi şıpın işi anayasallaştırmadık mı? Kıyak emekliliği de, kıyak maaşları da anayasallaştırırız. Beş artı beş etmezse şeşi beş, yetki daraltır, anayasa bollaştırırız. Olur sana sivil anayasa...

(U.M.) Eğer 'yazılı anayasa' olmasaydı, bu tartışmalar da çıkmazdı. Adama "yaz bir anayasa, tatlı olsun" diyorsun, yazamıyor; ne yapacaksın, bizde bu iş olmuyor, yazımız kötü, bir türlü yazmasını bilemiyoruz.

İyisi mi sözlü anayasaya meyledelim...

"Sözlü anayasa" deyip geçmeyin. "Sözlü anayasa" kendi içinde de bölümlere ayrılır. Örneğin, "açıksözlü anayasa" vardır; efendime söyleyeyim, "sazlı-sözlü anayasa" vardır. "Sazlı-sözlü anayasa"ların en iyisi "Nihavent makamında" olanıdır. Bir de "Uşşak makamında" anayasa vardır. Sazlı-sözlü anayasa da, tıpkı yazılı anayasalar gibi "fasıl"lara ayrılır.

Türkü:

*Beyaz giyme tanırlar seni yolcu sanırlar
Zaten bende talih yok seni benden alırlar
Salına da salına da gel hadi yavrum dön
yine bana gel*

Sazlı-sözlü anayasalar, “tek-tek basarak, bade süzerekten” yürürlüğe konur; “esmerim biçim biçim, ölürüm esmer için, alem bana hayrandır, esmer sevdiğim için” diye de anayasa işlerliğe sokulabilir. Bu konu “doktrinde” tartışmalıdır.

En iyi anayasa, sözlü anayasadır. Ne karışanı olur, ne görüşeni... Cümlelere sözlü anayasayı salık veririm. Yemeklerden önce bir cümle yeter. Fazlası şişkinlik ve şişkinlik yapar.

Bıkmaz mısın sen! Onunla uğraş, bununla didiş... 15-20 yıl, 30 yıl önce yazdıklarınla haklılığın milyon kere kanıtlanırken bir bir, “Aah ah” çekmiyor musun hiç? (Salona dönerek) Çekmezler mi hiç?

Türkü:

*Bir of çeksem karşıki dağlar yıkılır
Bugün posta günü canım sıkılır
Ellerin mektubu gelmiş okunur
Benim yüreğime hançer sokulur*

(U.M.) Emin olun bıktım!

Yolsuzluklarla ilgili yazılar yazmaktan bıktım... Yazıyoruz, yazıyoruz da ne oluyor? Eloğlu milyonları cebine indirip yurtdışına kaçıyor, bize de oralardan nanik yapıp dil çıkartıyor... Siz olsanız bıkmaz mısınız?

Biz bu yolsuzlukları yazıp, çiziyoruz ya; böylece “burjuvaziye hizmet’ ediyormuşuz. Evet, evet bir de bu var. Yani ne yapıyormuşuz?... Yolsuzluklarla ilgili yazı yazarlar, sömürüyü bir “ahlak sorununa indiriyorlarmış”... Sonra efendim, böylece “sınıfsal sömürü” gözardı ediliyormuş... Öyle diyorlar!... Peki ne yapalım öyleyse?...

Duvarlara “katil oligarşi” diye yazıp, devrimciliğimizi kanıtlayalım. En iyisi bu.. Hem bu arada, “akmaz boya” dedikleri boya türünü satanları zengin edip kapitalizmin gelişmesine böylece “sınıf çelişkilerinin keskinleşmesine” de katkıda bulunuruz.

Emin olun bıktım şu yolsuzlukları yazmaktan, bıktım...
Eloğlu paranın üstüne yatıp, bana mısın demiyor. Keskin solcudan da lafı yiyoruz!. - Burjuvaziye hizmet ediyorsun...

Türkü:

*Şu karşiki dağda hir top kar idim
Yağmur yağdı, ılgıt ılgıt eridim
Evvel yarin sevdiği de ben idim
Şimdi uzaklardan bakan ben oldum*

**Peki ne olacak halimiz?
Ne yapsak, ne etsek de düze çıksak...**

**(U.M.) Temelinde bağımsızlık harcı yatan Cumhuriyetimizin, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra emperyalistlerin ahtapot kollarına teslim edilmiştir. Öyle bir teslimiyettir ki, yeraltı zenginliklerimiz, çok uluslu şirketlerin emrindedir; öyle bir teslimiyettir ki, petrol, maden ve yabancı sermaye yasaları, yabancı uzmanlarca hazırlanmıştır. Öyle bir teslimiyettir ki, ülke topraklarının bir bölümü “üs” adı altında başka bir devletin genel kurmayına armağan edilmiştir; öyle bir teslimiyettir ki, ordumuzun silahları, araç ve gereçleri, okyanus ötesi ülkelerin buyruklarına bağlanmıştır... Hani, nerede Mustafa Kemal'in “istiklal-i tam” inancı? Hani nerede “Kuvvey-ı Milliye Ruhü”? Hani nerede boz kalpaklı devrimcilerin bağımsızlık türküleri?
- Uyan uyan Gazi Kemal, şu dünyanın işine bak...
Bağımsızlığımızı yitirmişiz, Kurtuluş Savaşı'mızın devrimci özünü, çok uluslu şirketlerin faturalarıyla değişmişiz; şimdi bando-mızıka eşliğinde bağırıyoruz.**

-Yaşasın Cumhuriyet!...

Yaşattınız mı, Kurtuluş Savaşı'nın anti emperyalist bilincini dipdiri ayakta tutabildiniz mi? Cumhuriyeti anayasada yazılı nitelikleri ile koruyabildiniz mi?... Yok yok, tersine... Ülkemizin onurlu ve bağımsız olmasını, Cumhuriyetimizin bütün çağdaş cumhuriyetler gibi özgürlüklerle yücelmesini isteyenlere, kurşunla, dipçikle, kelepçeyle yanıt verdiniz!...

Cumhuriyet yıldönümlerinin en az yarısı, ülkeye emperyalizmi teslim edenlerin "sabıka kayıtlarıyla" doludur. Anti emperyalist kaynaktan güç alan, kökeninde Ulusal Kurtuluş Savaşı'mızın bağımsızlık bilinci yatan Cumhuriyet, ancak ve ancak bu bağımsızlık bilincinin yeniden diriltilmesi ve bu bilincin çağdaş özgürlük anlayışı ile yoğrulmasıyla gerçek yörüngesine oturtulacaktır.

Bu aşamaya ulaşamazsak, yeni Damat Feritler türeyecektir, yeni Anzavur'lar, yeni Ali Galip'ler!...

Şimdi Son Haberler!

Önce Özetler Değil:

Sözün Özü...

Uğur Mumcu, bir kez daha hatırlatıyor:

"Türküleri yakanlar yasaları
yapanlardan daha güçlüdür."

Gücünüzün farkına varın. Ve

Uğur Mumcu, Kuvai Milliye ruhundan özümlediği
umudunu, özlemini, bütün insanğa seslenerek
yineliyor:

TEK İNSAN MİLLETİ

yüzüne yılbaşı ağacının telli pullu

aydınlığı vuran çocuk,

belli, bilmiyorum neden, ama belli

yaşayacak benden iki kere çok.

Kosmosa filen gidip gelecek. İş bunda değil.

Yeryüzünde görecek mucizenin büyüünü:

Tek insan milletini pırıl pırıl.

Tek insan milletini pırıl pırıl.

Ben iyimserim, dostlar, akarsu gibi...

Ben iyimserim, dostlar, akarsu gibi...

Akarsu gibi, dostlar, iyimserim.

Nazım HİKMET

DÜZENLEYENLER

Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı
Cumhuriyet Gazetesi
T.C. Kültür Bakanlığı Katkılarıyla

KİMİ ÖLÜLER BİZE NE KADAR DA YAKIN YAŞAYANLARIN BİRÇOĞU NE KADAR DA OLU

UĞUR MUMCU'YU
ANMA

24 Ocak 2001, Çarşamba

20:00

Büyük Tiyatro

Opera - Ankara